

Gelukkig en gezond in een betaalbaar huis



Verkiezingsprogramma
Gemeenteraadsverkiezingen 2022



Inhoudsopgave

Inleiding lijsttrekker	2
Wonen	3
Economie	4
Gezondheid	5
Duurzaamheid	6
Integratie	7
Democratie	8
Dorpsonderwerpen	9
Overige issues	9



Inleiding lijsttrekker

Beste Sallander,

Veel politieke partijen kunnen de verleiding om een allesomvattend verkiezingsprogramma te schrijven niet weerstaan, terwijl andere groeperingen menen te kunnen volstaan met een populistische slogan. Voor allebei de programma's kopen mens, dier en natuur niets.

In dit stuk vindt u om deze reden geen gedetailleerde beschrijving van hoe heel de wereld er uit zou moeten zien, maar wordt wel de moeite genomen onze positie en inzet te verduidelijken: Gelukkig en gezond in een betaalbaar huis. En hoewel het programma slechts zes thema's beslaat, te weten wonen, economie, gezondheid, duurzaamheid, integratie en democratie, ontstaat een duidelijk beeld van de richting die D66 Raalte op alle terreinen kiest: individuele vrijheid voor onze inwoners, en een betrokken overheid met een duidelijke, Sallandse identiteit.

Heb je vragen, wil je meedoen, heb je goede ideeën of juist inhoudelijk commentaar? Schroom niet, en spreek me aan op straat, of bel gewoon. Want bij D66 Raalte houden we de lijstjes graag kort. Zo hoort dat in een dorp.

Tot snel,

Niels Folgers,
Lijsttrekker D66 Raalte
06 51 93 47 03



Wonen

D66 Raalte kiest voor een nieuw bouwbeleid: extra woningen onder 200.000 euro

D66 Raalte onderneemt actie om jongeren aan een betaalbaar huis te helpen: er is grote behoefte aan extra koop- en huurhuizen voor starters. Dat vraagt om nieuwbouw die past bij de behoefte van onze inwoners: compacte woningen of appartementen waar één- of tweepersoonshuishouden voor een eerlijke prijs kunnen wonen. Hiervan profiteren niet alleen jongeren, maar ook senioren die op een aangename manier kleiner willen gaan wonen. Op deze manier trekt D66 Raalte de lokale huizenmarkt weer in beweging.

Op dit moment wordt kostbare bouwgrond nog te vaak gebruikt om een beperkt aantal grote koophuizen te realiseren, en dat is lastig uit te leggen: zowel het aantal nieuwe huizen als het effect op de doorstroming binnen de huizenmarkt blijft minimaal. Ondertussen blijven jongeren gedwongen bij hun ouders wonen, en zitten oudere mensen vast in een te groot huis. De keuze voor een nieuw woonbeleid, gericht is op de inwoners van de gemeente, is volgens D66 Raalte essentieel voor de toekomst van onze gemeenschap.

Ontwikkeling van tiny houses

D66 Raalte stimuleert de woningmarkt door de regelgeving omtrent de bouw van tiny houses te moderniseren. Op dit gebied ligt Raalte achter op omliggende gemeenten, die in samenwerking met de provincie wel de stappen hebben gezet die passen bij deze tijd. Dat heeft directe gevolgen voor de woonsituatie op het platteland, waar de traditie om met meerdere generaties op hetzelfde erf te wonen in ere hersteld kan worden. Naast de gunstige financiële effecten die deze maatregel voor inwoners van onze gemeente sorteert, krijgt ook de leefbaarheid op het platteland een belangrijke impuls. Een tiny house maakt het bovendien voor veel mensen mogelijk mantelzorg voor een geliefde daadwerkelijk dichtbij te organiseren.

Op dit moment laat de gemeente Raalte zowel de woningzoekenden als eigenaars van een geschikt erf in de kou staan met krampachtige regelgeving, en daar is uiteindelijk niemand bij gebaat. D66 Raalte is duidelijk: het tiny house met permanente woonbestemming? Ja!34

Tijdelijke woningen als noodoplossing

Iedereen weet dat de woningnood hoog is, en D66 Raalte wil deze noodsituatie dan ook als zodanig behandelen. De ernst van de situatie vereist directe actie in de vorm van tijdelijke woningen, die snel gerealiseerd kunnen worden. Zowel het rijk als Europa hebben subsidieregelingen in het leven geroepen, die op dit moment door Raalte onbenut worden gelaten.

Wie geen directe actie onderneemt, maar blijft afwachten tot langdurige bouwprocessen keurig afgerond zijn, ziet hoe jongeren onze gemeenschap blijven verlaten, terwijl mensen die door onvoorziene omstandigheden snel nieuwe woonruimte behoeven tot wanhoop worden gedreven. D66 Raalte drukt op de noodknop, en staat voor tijdelijke woningen zo lang de situatie daarom vraagt.



Economie

Regionale samenwerking op weg naar de economie van de toekomst

Om de omslag naar een nieuwe economie succesvol mee te kunnen maken, is regionale samenwerking voor onze gemeente van levensbelang. D66 Raalte ziet nauwe samenwerking met Regio Zwolle en de Kracht van Oost als belangrijke voorwaarde om op weg naar een groene, CO2-vrije en circulaire economie niet achterop te raken. Deze regionale samenwerking stelt ons bijvoorbeeld in staat de vruchten te plukken van ontwikkelingen op het gebied van diepe geothermie: de bodem in onze gemeente Raalte is ongeschikt voor het opwekken van deze vorm van duurzame, stabiele energie, maar in regionaal verband ontstaan ineens tal van mogelijkheden.

Navelstaren door de gemeente zal uiteindelijk duur betaald worden: op zichzelf aangewezen is Raalte maar een kleine speler, en nauwelijks in staat het aantal banen en arbeidskrachten te beïnvloeden. Onze ondernemers weten dat, want ook zij organiseren zich steeds vaker regionaal, omdat de afzetmarkt niet stopt bij de gemeentegrens. D66 Raalte kiest er op weg naar de circulaire economie van de toekomst voor te investeren in de regio, opdat ook in de toekomst voor zowel onze werknemers als ondernemers belangrijke winst geboekt kan worden.

Salland als innovatieve koploper biologische landbouw

Salland heeft een rijke landbouwhistorie. In onze prachtige streek bevonden zich de Lagere en Middelbare Agrarische school, en Landstede Raalte laat voorbijgangers trots weten al 100 jaar groen onderwijs te verzorgen. Salland was de thuisbasis van de ABTB Noord- en Oost-Nederland, voorlopers van LTO Nederland. D66 Raalte is zich bewust van deze geschiedenis, en heeft grote ambities voor de toekomst. D66 Raalte kiest voor een accentverschuiving in het landbouwbeleid: landbouwgrond moet hoofdzakelijk worden gebruikt om voedsel voor de mens op te verbouwen, er moet vol worden ingezet op groenten en fruit vrij van pesticiden, en daarbij dient de biodiversiteit te worden versterkt.

Door niet langer hoofdzakelijk veevoer te verbouwen, krijgt de consument in deze gemeente daadwerkelijk de kans lokaal te kopen. Dit draagt bij aan bewuste consumptie, en een duurzame voedsel economie, mét een eerlijke prijs voor de boer. Op deze manier groeit bovendien de betrokkenheid van alle partijen. Alleen langs deze weg kunnen volgens D66 Raalte de vereiste stappen op het gebied van biodiversiteit en het gebruik van pesticiden worden gezet, op weg naar nog 100 jaar Salland als toonaangevend landbouwgebied.

Nieuw ondernemerschap op het platteland krijgt de ruimte

D66 Raalte staat voor een plattelandseconomie die balans houdt tussen mens, dier en natuur. De verkleining van de veestapel mag in onze gemeente niet gepaard gaan met een kleiner aantal boerenbedrijven. Als het aan D66 Raalte ligt worden de rechten van kleinschalige bedrijven die ecologisch verantwoord produceren niet alleen beschermd, maar uitgebreid: er wordt ruimte gecreëerd om extra inkomsten te genereren. Een boerencamping of perceel dat wordt ingezet om hoogwaardig hout te produceren zijn slechts enkele voorbeelden van de mogelijkheden waarvoor D66 staat.

Wie roept dat iedere verandering op het platteland een aanval tegen de boeren is, belandt onherroepelijk in de situatie waarin een klein aantal grote bedrijven de rechten en gronden van omringende bedrijven opkopen, met alle negatieve gevolgen van dien. D66 Raalte staat voor het ecologisch verantwoorde boerenbedrijf, voor creatieve uitbreiding van het aantal activiteiten dat bewoners van het platteland mogen ontplooiën, en voor het welzijn voor mens en dier.

Gezondheid

Een optimale kans op een gezond en gelukkig leven, dat verdienen alle generaties

D66 Raalte staat voor individuele keuzevrijheid en een betrokken overheid, ook op het gebied van gezondheid. Vitale senioren maken op tal van plaatsen het verschil in onze samenleving, doordat zij na hun pensionering betrokken blijven als vrijwilliger binnen een vereniging, of op hun kleinkinderen passen. Maar gezondheid is niet uitsluitend een kwestie die senioren aangaat, integendeel: kinderen en jongeren in onze gemeente verdienen het om op te groeien in een omgeving die bijdraagt aan zowel hun lichamelijke als geestelijke gezondheid. De basisschooltijd is op dit gebied voor alle kinderen cruciaal, en het is om die reden dat D66 Raalte basisscholen wil faciliteren zodra zij mogelijkheden zien de lichamelijke en geestelijke gezondheid van hun leerlingen van een impuls te voorzien. Dit betekent dat ruimte gemaakt wordt voor verschillende pilots, uitgedacht en opgezet door de professionals die het dichtst bij onze kinderen staan. In andere regio's worden door bijvoorbeeld het schoolontbijt al prachtige resultaten geboekt, die bijdragen aan het geluk van heel de gemeenschap.

Hoe vaak krijgen ouders niet de schuld van het overgewicht onder jongeren, terwijl niets gedaan wordt om ze te helpen? En als er dan eens iets gedaan wordt, geldt dezelfde maatregel ineens voor iedereen, alsof ieder kind hetzelfde is. Dat gaat ten koste van de autonomie van het gezin. D66 Raalte kiest ervoor de kennis en betrokkenheid die binnen onze basisscholen aanwezig is in te zetten ten behoeve van de kinderen in onze gemeente; zo wordt niet alleen recht gedaan aan de verschillen tussen individuen, maar worden scholen bovendien gestimuleerd van elkaar te leren.

Gezond, mobiel en veilig dankzij de fietssnelweg: F35 en F348

D66 Raalte constateert dat veel mensen de ambitie hebben hun woon-werkverkeer per (elektrische) fiets af te leggen, maar dat de gemeente ook op dit gebied achter blijft als het gaat om de facilitering van deze ambitie. D66 Raalte kiest om deze reden voor twee fietssnelwegen: op de trajecten Zwolle - Heino - Raalte - Mariënheem en Raalte - Heeten - Deventer kunnen fietsers zich als het aan D66 Raalte ligt binnen afzienbare tijd op een gezonde manier én snel tussen woning en werk verplaatsen.

Als het huidige fietswegennet ongewijzigd blijft, zal de frustratie van alle gebruikers groeien, mede onder invloed van de grote snelheidsverschillen tussen verschillende groepen fietsers. Op die manier stimuleert de gemeente dat mensen toch weer kiezen voor de auto. D66 Raalte is duidelijk over de oplossing: de fietssnelweg is een investering die zichzelf niet alleen op het gebied van mobiliteit of gezondheid terugverdient, maar bovendien een positief effect op de verkeersveiligheid heeft.

Gezond en lekker eten, gewoon uut Salland

D66 Raalte kiest ervoor initiatieven op het gebied van gezond voedsel te stimuleren en bij de inwoners van onze gemeente onder de aandacht te brengen. Een sterk voorbeeld van zo'n initiatief is de Broeklandse voedselcoöperatie Autark: meer dan veertig gezinnen vormen samen met boerenbedrijven uit hun omgeving een duurzame voedselketen. Hier wordt gezond en lekker gegeten van de duurzame, lokale productie. Ook de toegenomen belangstelling voor de volkstuin draagt bij aan de consumptie van duurzame, lokale productie. Op deze manier ondervinden veel mensen in onze gemeente al dat duurzaamheid, lekker eten en gezondheid hand in hand gaan. D66 Raalte is er trots op aan hun zijde te mogen staan: Gezond en lekker eten? Gewoon uut Salland!

Duurzaamheid

Duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving worden omarmd en gestimuleerd: Gruun Geluk!

D66 Raalte staat voor een duurzaamheidsbeleid waarop inwoners van onze gemeente daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen. De wenselijke situatie is dat burgers elkaar activeren en samen aan de slag gaan, daarbij ondersteund en gestimuleerd door de gemeente. Dat vereist in de eerste plaats dat de lokale overheid een verbindende rol speelt, en op duurzaamheid gerichte bedrijven, verenigingen en de inwoners van onze gemeente met elkaar in contact brengt. De stimulerende maatregelen en bijbehorende subsidies dienen gericht te zijn op lokale initiatieven. Hierbij valt te denken aan: de aanschaf van regentonnen in een straat met bloemrijke tuinen, de realisatie van groene daken binnen de wijk, en samenwerking tussen inwoners en een nabijgelegen vereniging of bedrijf om zonnepanelen te plaatsen.

Op dit moment durft de gemeente nauwelijks kleur te bekennen in de omslag richting een groenere samenleving. Dat belooft niet veel goeds, en heeft als onvermijdelijk gevolg dat in de nabije toekomst dure, ontwrichtende veranderingen van buitenaf opgelegd zullen worden. Dit gaat niet alleen ten koste van de regie die mensen over hun eigen leven kunnen voeren, maar zal bovendien resulteren in grote weerstand tegen de energietransitie. D66 Raalte wil niet dat we met de kop in het zand blijven staan, maar stimuleert in plaats daarvan duurzaamheid die wél gepaard gaat met sociale cohesie: Gruun Geluk!

De gemeente biedt professionele ondersteuning aan lokale initiatieven en energiecoöperaties

D66 Raalte wil dat lokale duurzaamheidsinitiatieven worden gestimuleerd: Dit betekent dat kennis en faciliteiten gedeeld moeten worden. Inwoners kunnen onze gemeente wat betreft D66 Raalte op terreinen als projectmanagement, juridisch advies en participatiebegeleiding aan hun zijde weten. Zo wordt de daadkracht van lokale initiatieven en projecten gegarandeerd.

Op het gebied van groene stroom schiet de gemeente op dit moment tekort, zowel waar het sturing als betrokkenheid betreft. Hierdoor stranden kansrijke initiatieven: enthousiaste en betrokken partijen worden geconfronteerd met enorme verplichtingen en verantwoordelijkheden, die funest zijn voor het vertrouwen en de moraal. En terwijl lokale initiatiefnemers in de kou blijven staan, doet deze gemeente tegelijkertijd veel te weinig om de gemeenschap te beschermen tegen al te grootschalige partijen van buitenaf. D66 Raalte steekt extra energie in lokale duurzaamheid, met groene stroom die wordt opgewekt door én voor inwoners van onze gemeente.

Samen op weg naar een groene en natuurlijke omgeving

Grote biodiversiteit en een ruime, gevarieerde natuur vormen het fundament onder een groene gemeente. Dit fundament is volgens D66 Raalte aan groot onderhoud toe. Er moet kritisch worden gekeken naar de wijze waarop de publieke ruimte ingericht is: groene rotondes en bloeiende bermen worden de nieuwe norm. Onze gemeente ondersteunt inwoners tegelijkertijd in de strijd tegen de verharding van onze tuinen. Als we de handen samen uit de mouwen steken, creëren we een omgeving die bestand is tegen extreem weer: vlotte afwatering na hevige regenval, en extra koelte tijdens een hittegolf.

Op dit moment draagt veel publieke buitenruimte niet bij aan een groene, natuurlijke omgeving, en staat de gemeente Raalte in de top 10 van meest versteende tuinen van Nederland, terwijl het bloeiende alternatief helemaal niet duur of onderhoudsintensief hoeft te zijn. D66 Raalte kiest voor een gezonde, groene omgeving voor mens en dier.

Integratie

Nieuwkomers worden opgenomen in het lokale verenigingsleven

Voor D66 Raalte is het belangrijk dat nieuwkomers integreren binnen onze maatschappij. Dat betekent dat allebei de partijen een inspanning te doen hebben, en dus ook dat van onze gemeente in eerste instantie mag worden verwacht dat nieuwkomers fatsoenlijk welkom worden geheten. Maar daarbij blijft het niet: voor mensen van alle leeftijden binnen onze gemeente geldt dat het lokale verenigingsleven een belangrijke rol speelt, of het nu de buurt-, carnavals-, muziek-, of sportvereniging is. D66 Raalte wil de verenigingen binnen onze gemeente dan ook optimaal in staat stellen nieuwkomers op te nemen, en gaat met verenigingen in gesprek over de behoeften die zij op dit gebied hebben. Hiervan profiteren onze verenigingen, die beter in staat zijn nieuwe leden te werven, en ook alle nieuwkomers, of ze nu uit de randstad komen om in onze mooie omgeving van hun pensioen te genieten, of als vluchtelingen.

De gemeente kan ervoor kiezen om het integratievraagstuk bij aanvang te negeren, en alleen op te treden op het moment dat er problemen ontstaan, maar daarmee worden uiteindelijk alle inwoners te kort gedaan. D66 Raalte kiest voor een gemeenschap waarin we elkaars achtergrond niet wantrouwend bestuderen, maar uit interesse en nieuwsgierigheid naar elkaar omkijken.

Investeren in lees- en schrijfvaardigheid

Analfabetisme en laaggeletterdheid behoren binnen onze gemeente geenszins tot het verleden. D66 Raalte wil dat iedereen de kans heeft zichzelf te ontwikkelen op taalgebied. Als inwoners van onze gemeente baat denken te hebben bij taallessen, dienen zij in hun ambitie ondersteund te worden. D66 Raalte staat dan ook voor deze ondersteuning, tot negen uur taallessen per week. Onze gemeente heeft z'n uiterste best te doen het taboe op laaggeletterdheid te doorbreken, omdat dat uiteindelijk alle inwoners van onze gemeente ten goede komt. Een investering in de kennis en vaardigheden van mensen betaalt zichzelf al snel terug, helemaal als het gaat om lees- en schrijfvaardigheid. Het belang van snel en zorgvuldig kunnen lezen zal ook in de toekomst alleen maar toenemen.

Eén op de zes Nederlanders is volgens Stichting Lezen en Schrijven laaggeletterd, en daar komt bij dat de leesvaardigheid onder jongeren ieder jaar verder afneemt. Ook de in Nederland verplichte inburgeringscursus resulteert in een onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal. D66 Raalte wil dat dit probleem door de gemeente serieus genomen wordt, en geeft daarom iedere inwoner van onze gemeente de kans zichzelf te ontwikkelen.

Een jobcoach als onderdeel van de nieuwe wet inburgering

Onderdeel van de nieuwe wet inburgering is dat binnen onze gemeente een jobcoach actief moet zijn om statushouders uit Raalte naar een baan te begeleiden. Voor D66 Raalte is duidelijk dat deze jobcoach niet alleen naar Nederlandse diploma's en het cv moet kijken, maar daadwerkelijk met de statushouder in gesprek moet, om zo te achterhalen wat passend werk is. Alleen door te kijken naar de ontwikkeling die een mens heel zijn leven heeft doorgemaakt, kan worden vastgesteld wat passend werk is. Dat geldt voor mensen die in Nederland geboren zijn, en dient ook te gelden voor mensen met een andere achtergrond. D66 Raalte wil een einde maken aan de praktijk waarin al te gemakkelijk aangenomen wordt dat nieuwkomers van een bijstandsuitkering zullen leven. Dat kan alleen als de gemeente en de nieuwe jobcoach statushouders uit Raalte als volwaardige burgers behandelen.

Democratie

Democratische tegenmacht en échte inspraak voor alle inwoners

D66 Raalte gelooft in een weerbare democratie. Dit betekent dat wat mensen willen, serieus wordt genomen, ook als dat betekent dat beleid aangepast moet worden. De wens van de inwoners van onze gemeente moet te allen tijde boven het gelijk en gemak van bestuurders en ambtenaren gaan. Om die reden dienen de inwoners van onze gemeente twee belangrijke democratische instrumenten daadwerkelijk in handen te krijgen: de petitie en het gemeentelijk referendum. Op deze manier kan de raad gedwongen worden opnieuw naar een behandeld onderwerp te kijken, en kunnen onwenselijke besluiten worden teruggedraaid.

Op dit moment wijst de gemeente zodra het gaat over inspraak van burgers naar de verbeterde participatieprocessen: inspraak zo lang het de wethouder bevalt. Op de lange termijn worden zo een onwaarschijnlijk gevoel van betrokkenheid en valse hoop gecreëerd. Beide zijn funest voor het vertrouwen in de politiek. D66 Raalte heeft vertrouwen in de lokale democratie, en verwelkomt dan ook de interesse, betrokkenheid en daadwerkelijke inspraak van alle inwoners.

Versterk de gemeenteraad en de democratie, kies voor burgerradsleden

Het takenpakket van de lokale overheid is de afgelopen jaren enorm in omvang en complexiteit toegenomen, terwijl de mogelijkheden die raadsleden hebben om het gevoerde beleid zorgvuldig te controleren juist achter zijn gebleven. D66 Raalte neemt maatregelen om een einde te maken aan deze scheefgroei, bijvoorbeeld door ruimte te maken voor burgerradsleden. Burgerradsleden zijn actieve burgers die namens hun politieke partij deelnemen aan het debat, en toegang hebben tot de gemeentelijke stukken. Op deze manier nemen de kennis en het controlerend vermogen per gemeenteraadszetel toe.

Tot op heden hebben de besturende partijen in Raalte zich vooral ingespannen om zorgvuldige controle van het beleid te verhinderen, met gênante situaties als de stortgataffaire en het debacle met boerderij Strunk als gevolg. D66 Raalte staat wél voor onze democratie, en versterkt daarom de uitrusting van de gemeenteraad.

Democratie in dienst van de samenleving: Heeten Begroot

D66 Raalte staat voor een gemeente waarbinnen de verschillende kernen hun eigen keuzes kunnen maken. Op deze manier nemen niet alleen de betrokkenheid bij elkaar en de gemeenschapszin toe, het is tevens de enige manier om daadwerkelijk recht te doen aan de eigen identiteit van iedere kern. In Heeten hebben inwoners al de mogelijkheid lokaal te beslissen op welke wijze publiek geld het meest efficiënt kan worden besteed: Heeten begroot. Deze positieve manier van politiek bedrijven dient overal binnen onze gemeente toegepast te worden. D66 Raalte is van mening dat een einde moet worden gemaakt aan top-down bemoeienis: geef onze kernen de ruimte.



Dorpsonderwerpen en overige issues

Dorpsonderwerpen

Broekland	Liederholthuis	Mariënheem
Starterswoningen	Starterswoningen	Starterswoningen
Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid
Toekomst kerkgebruik		N35
Heeten	Laag Zuthem	Nieuw Heeten
Starterswoningen	Starterswoningen	Starterswoningen
Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid	Verkeersveiligheid
Heino	Luttenberg	Raalte
Starterswoningen	Starterswoningen	Starterswoningen
Ontwikkeling Heino-Oost	Verkeersveiligheid	Kruispunt Bos (KB)
Centrumplan		Fietsveiligheid KB
Theater Heino		Geluidswal Raalte-Noord
Verkeersveiligheid		Parkeerbeleid
		Verkeersveiligheid

Overige issues

Wonen	Democratie
Extra programmamanager	Samenwerking met Olst-Wijhe
Puntensysteem	Politieke durf
Wonen in centrumpanen	
Extra bewoners pilot sociale huur	Integratie
	Democratische waarden
Duurzaamheid	Vertegenwoordiging nieuwkomers
Diepe Geothermie	Principe afspraken
Energiebesparingsplicht	Integratie breder oppakken dan alleen nieuwkomers
Milieueffectrapportage i.v.m. windenergie	
Circulaire economietafels	Gezondheid
Monumentenbos	Principe afspraken met supermarkten
Kapvergunning	Gezondheidspunt met lifestyle interventies
Zonnepanelen op daken	Sport
Bedrijfsvoering gemeente: 'circulair' inkopen	
	Overige onderwerpen
Economie	Jeugdzorg
Duurzaamheidspartner	Ouderenzorg
Kringlooplandbouw	